

مباحث نظری در کتابداری و اطلاع‌رسانی

مجموعه مقاله

نوشته

فاطمه (بهار) رها دوست

تهران:

نشر کتابدار

۱۳۸۴

رها دوست، بهار، ۱۳۲۵ -

مباحث نظری در کتابداری و اطلاع رسانی: مجموعه مقاله / نوشته فاطمه
(بهار) رها دوست. -- تهران: کتابدار، ۱۳۸۴.
هشت، ۱۲۳ ص.

ISBN: ۹۶۴-۷۱۴۳-۳۵-۴: ریال: ۱۵۰۰۰

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.
کتابنامه.

۱. کتابداری -- مقاله ها و خطابه ها. ۲. اطلاع رسانی -- مقاله ها و
خطابه ها. الف. عنوان.
م ۲ / ۹ / ۶۶۵ Z ۰۲۰

کتابخانه ملی ایران ۴۲۰۷۲ - ۸۳ م

عنوان: مباحث نظری در کتابداری و اطلاع رسانی؛ مجموعه مقاله
نویسنده: فاطمه (بهار) رها دوست

صفحه آرای: حمید محسنی

طرح جلد: نیما شریفیان

حروفچینی: نشر کتابدار

نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۴

چاپ و صحافی: چاپ بهمن

تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۶۴-۷۱۴۳-۳۵-۴

ناشر: نشر کتابدار

نشانی پخش: تهران، صندوق پستی ۱۴۱۵۵/۱۹۷۳. تلفن: ۸۹۷۹۵۶۱

دورنگار: ۸۹۷۹۵۶۰ همراه: ۰۹۱۲۱۸۸۳۵۸۱ و ۰۹۱۲۱۷۶۵۱۲۵

سایت وب: www.Ketabdar.org

پست الکترونیکی: Mohseni@ketabdar.org

فهرست مطالب

پیش‌گفتار	۱
-----------------	---

درآمدی بر آسیب‌شناسی کتابداری و اطلاع‌رسانی در ایران (ص. ۳)

نشانه‌ها و شواهد آسیب	۳
متغیرهای تأثیرگذار	۵
پرسش‌های بنیادی	۶
وضعیت مبانی، ریشه در غرب	۸
وضعیت در ایران	۱۰
چشم‌انداز آینده	۱۱
یادداشت‌ها	۱۳

ضعف زبان و اختلال در انتقال، مصرف و تولید اطلاعات: پژوهشی در زمینه دانش ترجمه مترجمان مقالات کتابداری (ص. ۱۶)

مقدمه	۱۶
بیان مآله	۱۷
پیشینه پژوهش	۱۸
نقد پیشینه پژوهش	۱۹
پرسش‌های پژوهش	۲۱
روش، ابزار و جامعه پژوهش	۲۰
تعاریف متغیرهای نه‌نگانه	۲۰
۱. ترجمه غلط واژه	۲۰
۲. ترجمه غیر دقیق واژه	۲۰
۳. ترجمه غلط عبارت یا جمله ساده	۲۱
۴. ترجمه غلط جمله مرکب	۲۱
۵. جانداختن واژه	۲۲
۶. جانداختن عبارت و جمله	۲۲
۷. جانداختن پاراگراف	۲۲
۸. واژه و جمله اضافی	۲۲
۹. رعایت نکردن پاراگراف‌بندی	۲۳
تجزیه و تحلیل یافته‌ها	۲۳
نتیجه‌گیری	۲۸
یادداشت‌ها	۲۹

پست مدرنیسم و کتابداری و اطلاع‌رسانی (ص. ۳۱)

۳۱	پست مدرنیسم چیست و چگونه به وجود آمد؟
۳۴	ویژگی‌های پست مدرنیسم چیست؟
۳۶	چرا لازم است کتابداران پست مدرنیسم را بشناسند؟
۳۷	چقدر پست مدرنیسم در ادبیات کتابداری بازتاب داشته؟
۳۷	ویژگی‌های کتابخانه پست مدرن چیست؟
۳۹	چه جنبه‌هایی از پست‌مدرنیسم در ادبیات رسته بازتاب یافت؟
۴۱	برای همگام ساختن پژوهش‌های کتابداری با...
۴۲	پادداشت‌ها

کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی و آشفته‌گی‌های زبان جامعه پزشکی (ص. ۴۵)

۴۵	زبان و انواع آن
۴۶	زبان روزمره
۴۶	زبان ادبیات
۴۶	زبان علم
۴۷	زبان جامعه پزشکی
۴۸	آشفته‌گی‌ها و نابسامانی‌های زبان جامعه پزشکی
۵۱	بررسی علل بنیادی نابسامانی‌ها
۵۳	نقش کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی در رفع نابسامانی‌ها
۵۵	مآخذ

درد مشترک کتابداری و پزشکی (ص. ۵۷)

۵۸	تفاوت‌های اصلی اطلاع‌رسانی و پزشکی
۵۸	اشتراک‌های اطلاع‌رسانی و پزشکی
۵۹	درد‌ها و آسیب‌های مشترک
۶۰	شواهد تاریخی
۶۱	عوارض بی‌توجهی به فلسفه علوم
۶۳	نقش برنامه آموزشی در رفع آسیب
۶۳	پادداشت‌ها

بازنگری چندبعدی اطلاع‌رسانی و اصطلاحنامه‌سازی در عصر ورود به پارادایم نو با به کارگیری رویکرد ماتریس (ص. ۶۵)

۶۵	پیش در آمد
۶۶	پرسش‌های اساسی

فهرست مطالب / هفت

۶۶	روش‌شناسی.....
۶۷	ماتریس پارادایم حاکم بر اطلاع‌رسانی متداول و تحلیل آن
۶۹	ماتریس پارادایم جدید اطلاع‌رسانی و تحلیل آن.....
۷۱	اصطلاحنامه‌های سنتی.....
۷۲	ماتریس اصطلاحنامه‌سازی در پارادایم نوین اطلاع‌رسانی
۷۴	یادداشت‌ها

علم‌گرایی و پوزیتیویسم در کتابداری و اطلاع‌رسانی (ص. ۷۷)

۷۸	اصالت تجربه یا تجربه‌باوری
۷۸	پدیده‌گرایی.....
۷۹	علم‌گرایی.....
۸۰	پوزیتیویسم
۸۰	پوزیتیویسم منطقی.....
۸۱	پوزیتیویسم در کتابداری و اطلاع‌رسانی
۸۶	یادداشت‌ها

معرفت‌شناسی اجتماعی و کتابداری و اطلاع‌رسانی (ص. ۸۷)

۸۸	پرسش‌های اساسی
۸۸	معرفت‌شناسی و اجزای آن.....
۸۹	مسائل معرفت‌شناسی.....
۹۰	معرفت‌شناسی اجتماعی.....
۹۱	تفاوت معرفت‌شناسی فردگرایانه و اجتماعی
۹۲	معرفت‌شناسی اجتماعی و حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی
۹۳	معرفت‌شناسی اجتماعی و رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی
۹۵	یادداشت‌ها

پدیدارشناسی و کتابداری و اطلاع‌رسانی (ص. ۹۷)

۹۷	پیش‌درآمد
۹۷	پدیدار.....
۹۸	پدیده‌گرایی.....
۹۸	پدیدارشناسی.....
۱۰۰	عناصر پدیدارشناسی و کتابداری و اطلاع‌رسانی
۱۰۱	وجود
۱۰۱	ماهیت
۱۰۲	ادراک حسی.....

۱۰۲	قصیدت
۱۰۳	خود و دیگری
۱۰۴	تاویل
۱۰۵	یادداشت ها

انگشتی بر انگشت شکسته: اشاراتی به مسائل اصطلاحنامه سازی (۱۰۹)

۱۰۹	مسأله اول: غریب بودن مفهوم اصطلاحنامه و اصطلاحنامه سازی
۱۱۰	مسأله دوم: نابسامانی ذخیره سازی و بازیابی اطلاعات در کتابخانه ها
۱۱۰	مسأله سوم: نبود انجمن های تخصصی در بسیاری از حوزه ها و
۱۱۲	مسأله چهارم: نابسامانی های نشر
۱۱۲	مسأله پنجم: پویا نبودن نظام ملی اطلاع رسانی ایران
۱۱۳	مسأله ششم: نبود مدیریت ملی برای هماهنگ سازی
۱۱۴	مسأله هفتم: نبود فرهنگ نقد و ضعف نقد اصطلاحنامه ها

نقد انجمن علمی کتابداری و اطلاع رسانی ایران (ص. ۱۱۵)

۱۱۵	موفقیت های انجمن
۱۱۶	شکست ها و کاستی های انجمن
۱۱۹	نقد تحلیلی انجمن
۱۱۹	بعد علمی
۱۲۰	بعد نگرشی
۱۲۱	بعد اجرایی و مدیریتی

پیش‌گفتار

هرگز پیش‌گفتار نویسی را دوست نداشته‌ام و این شاید با سلیقه
ایجاز‌پسندم بی‌رابطه نباشد. بنابراین تنها چند نکته را که خوانندگان خوب
این مجموعه مقاله لازم است بدانند، یادآور می‌شوم:

(۱) هدف من از تهیه و نشر این کتاب، تبیین اهمیت فلسفه و ضرورت
پرداختن به مباحث نظری در کتابداری و اطلاع‌رسانی بوده است.

(۲) با این که مقاله‌ها عنوان‌های متفاوتی دارند، در بردارنده پیام اصلی‌اند
و شاید بتوان گفت مثل تابلوهای یک نمایشگاه مکمل یکدیگرند.

(۳) به جز دومین مقاله که پژوهشی پیمایشی است و در فصلنامه کتاب
چاپ شده، بقیه مقاله‌ها به روش پژوهش کتابخانه‌ای تهیه شده و برخی از
آنها در ماهنامه جهان کتاب منتشر شده است.

(۴) دو مقاله پیوست، از نوع مقاله‌های پژوهشی متن نیستند و به این علت
چاپ شده‌اند که به گونه‌ای با پیام کتاب ارتباط دارند.

۵. از پدیدآورندگان منابع و دوستان و کتابداران عزیزی همچون خانم
مژده محمدی که در تهیه منابع یاری‌ام کرده‌اند و نیز خانم دکتر روح‌انگیز
جمشیدی که از دانش آماری و معرفتشان بهره‌مند شده‌ام سپاسگزارم.

(۶) منطقی من در تهیه و نشر این مجموعه، عمل به تعهد حرفه‌ای و خدمت
به کتابداران و اطلاع‌رسانان کشورم بوده، اما آن‌چه قلبم را گرم و دستم را

توانا می‌کرده، نوعی شورمندی بوده که تنها با زبان ادبیات قابل بازنمایی است، هر چند به باور من، در حوزه علم نیز پژوهش‌های علمی می‌توانند مصداق شورمندی‌ها باشند و این جز با نقب‌زدن به اعماق و ارتباط با هستی ممکن نخواهد شد.

www.ketab.ir